

Ako posilňovať odolnosť voči dezinformáciám a hejtu

Tipy, triky a námety
pre školy a učiteľov

Kultúra školy

- budovať súdržnú školskú komunitu (žiaci sú súčasťou celku a necítia sa byť odstrčení na okraji)
- atmosféra dôvery, pocit prijatia a spokojnosti, bez šikany
- kultúra vzájomnej pomoci – dobrovoľníctvo, zbierky, starostlivosť o sociálne znevýhodnených a životné prostredie
- rozvoj empatie, súcitu, tolerancie, morálnych a demokratických hodnôt
- aktívne občianstvo

Prečo to robiť?

Ľuďom na Slovensku kto pomáha kto sa tu ľudí zástava

Páči sa mi to Odpovedať 2 d.

A mne kto čo da. 🍷👍 6

Jasne.. Este treba aby chodili do obchodov a brali si zadarmo a pre slovakov mozte este podvihat ceny 😊

Páči sa mi to Odpovedať 4 h

A pre slovenské deti nič nieje zadarmo....iba ceny dvíhať.....smutné

Páči sa mi to Odpovedať 8 h

Pomáhajte slovenským trpiacim pacientom

Páči sa mi to Odpovedať 11 h

Kritické myslenie a práca s informáciami

- rozvoj kritického myslenia naprieč predmetmi a školskými aktivitami
- práca s informáciami v rôznej podobe – rozvíjať schopnosť vyhľadávať, posudzovať, analyzovať, porovnávať a triediť informácie
- rozvoj argumentačných zručností (práca s faktami a názormi, argumentačné fauly, postupné rozvíjanie tvrdení, chápanie súvislostí, príčin a následkov)

Kritické myslenie a práca s informáciami

- diskusie a debaty – podlož svoj názor (tvrdenie) faktami, argumentuj, použi paralely a analógie, vecne vyvráť dezinformácie
- rozvoj bádateľského a vedeckého myslenia
- prepájanie súčasného diania s minulosťou (*Ukrajinci by sa mali vzdať a bol by mier? Ako sme v minulosti reagovali na okupácie my? Čo je v našom národnom povedomí stále živé? - obrana proti Turkom, budovanie národného povedomia a boj za sebaurčenie (Mor ho!), SNP*)

2015

„Idú na nás Sýrčania, Afganci a Afričania!
Chcú našu krajinu, znásilniť naše ženy
a pozabíjať Slovanov. Sú to **všetko** teroristi.“

„Prečo do Európy utekajú mladí muži? **Prečo
neostanú doma bojovať a brániť vlast?**“

„Nechceme tu moslimov, Arabov a ľudí,
ktorých kultúra je nekompatibilná s našou.
Treba pomáhať Slovanom!“

„Nesúhlasíme s kvótami na prerozdelenie
utečencov. Nech останú tam, kde prišli!“

2022

„Nie sú všetci Rusi okupanti. Nehádzte
všetkých Rusov do jedného vreca.“

„**Prečo Ukrajinci bojujú a chcú zbrane?**
Ak by sa vzdali, vojna by skončila a bol by mier!“

„Prečo pomáhame Ukrajincom? A kto pomôže
Slovákovi?! Zoberú nám prácu a bývanie!“

„Prečo majú Ukrajinci ostať len v susedných
štátoch? Nech si ich berú aj inde v Európe!“

Ako učiť o dezinformáciách

Metodická príručka

na občiansku, mediálnu a hodnotovú výchovu a vzdelávanie pre základné a stredné školy

AKO NA HOAXY?

8.-9. ROČNÍK | OBČIANSKA NÁUKA, SLOVENSKÝ JAZYK, MEDIÁLNA VÝCHOVA | 60 MINÚT

ANOTÁCIA

V aktivite sme sa dotkli aktuálnej a dôležitej témy zavádzajúcich či klamlivých informácií v online prostredí. Sociálne siete sú často zaplnené informáciami z pochybných neoveriteľných zdrojov, ktoré majú silný dopad na názory a postoje ľudí, ktorí tieto správy nekriticky preberajú a ďalej šíria. Aktivita sa zameriava na základnú definíciu hoaxov a otvára diskusiu o tom, ako rozpoznať manipulatívne správy.

Príručka prežitia na divokom webe

Príručka

Pracovný zošit plný tipov, praktických úloh a kvízov na tému kritického myslenia a bezpečnosti na internete

ÚVOD ...

KRITICKÉ

1. M... vplyv a financovanie	4
2. Seriózne vs. dezinformačné médiá	8
3. Trollovia – prečo nám znepriemňujú život	14
4. Manipulatívne fotky a videá	18
5. Ako čítať grafy	22
6. Ako nenaletieť pochybným influencerom	28
7. Ako správne argumentovať	32
8. Ako sa rozprávať s blízkymi, ktorí veria hoaxom	38

DIGITÁLNA BEZPEČNOSŤ

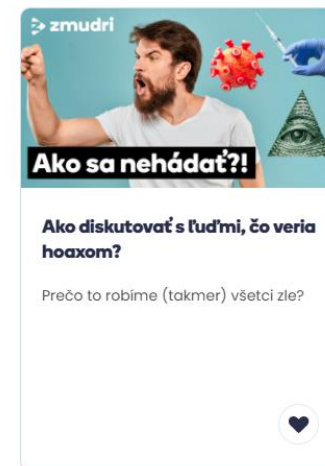
9. Čo všetko o tebe vie internet	44
10. Ako sa chrániť pred hackermi	48
11. Kyberšikana a sexuálni predátori	52
12. Gaming – ako neprišť o zdravie a peniaze	58
Neznáme slovíčka? Hneď to napravíme	62
AKTIVITY PRE UČITEĽOV	64

Klame nás mozog?!

8 chýb, ktoré náš mozog robí neustále

Chyby, omyly, skreslenia s ktorými sa stretávame každý deň a nevieme si s nimi poradiť

Ako sa nehádať?!

Ako diskutovať s ľuďmi, čo veria hoaxom?

Prečo to robíme (takmer) všetci zle?

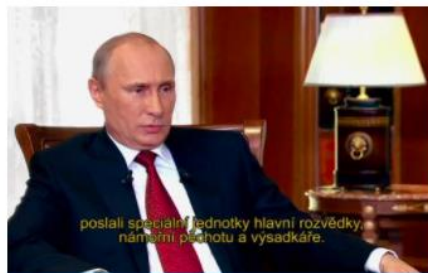
Metodické príručky a online aktivity

Všeobecne o dezinformáciách a hoaxoch

- **Klamstvá a konšpirácie – príručka pre stredné školy** (bit.ly/3lwdKN2)
- **Zmudri.sk** (zmudri.sk/kurzy) - vzdelávacie videá na rozvoj kritického myslenia a odhaľovanie hoaxov, dostupná je už aj metodická príručka na stiahnutie (zmudri.sk/kurz/prirucka-prezitia-na-divokom-webe)
- **Kovyho mediální ring** (jsns.cz/lekce/226333-kovyho-medialni-ring) - známy youtuber Kovy žiakov zoznamuje s mnohými aspektami médií a ich fungovania v praktických lekciách a úlohách
- **Učítelia proti dezinformáciám** (slovaksecurity.org/projects/ucitelia-proti-dezinformaciam/)
- **Školy, ktoré menia svet** (skolyktoremeniasvet.sk/metodicka-prirucka-2-cast/) – viacero aktivít
- **Farebná škola II.** (globalnevzdelavanie.sk/farebna-skola-i-a-ii/) - viacero aktivít
- **Ilustrovaná kniha zlých argumentov** (bookofbadarguments.com/sk/)

Metodické příručky a online aktivity

Vojna na Ukrajině / Ruská propaganda

2015: Krym, návrat do vlasti

2015: Rusko-ukrajinská informačn...

2015: Svět podle Russia Today

Masterplan

Nic než lži

Ruská propaganda v Česku

U nás pomáhali taky

www.jsns.cz/valka-na-ukrajine

UKRAJINA

Určitě ti neuniklo, že Rusko zaútočilo na Ukrajinu. Dospělí o tom mluví, obrázky z Ukrajiny se objevují v televizi a na internetu. Na těchto stránkách jsme pro tebe připravili odpovědi na otázky, které tě možná napadly. A pokud se chceš zeptat na něco jiného, použij formulář dole na stránce.

Zjisti víc z našich videí

▶ Žeprej: Strach

▶ Ukrajina: Co se vlastně děje

▶ Ukrajina: Nauč se ukrajinská slovíčka

▶ Ukrajina: Kdo Ukrajině pomáhá?

▶ Ukrajina: Nenávist není řešení

<https://decko.ceskatelevize.cz/ukrajina>

Ukrajina na školách

<https://sametnaskolach.cz/ukrajina/>

Vzdělávací materiály k válce na Ukrajině

Stojíme za Ukrajinou. A pomáháme, jak nejlépe umíme. Na jednom místě **sdrůžujeme vzdělávací aktivity a materiály**, které poslouží učitelům a rodičům pro edukaci dětí ohledně války na Ukrajině. Děti a mládež patří mezi nejzranitelnější členy naší společnosti. Nebojme se však s nimi citlivá témata otvírat, debatovat a objasňovat.

Přehled na webových stránkách Sametu na školách jsme vytvořili jako **rozcestník** tak, aby z něj učitelé a rodiče mohli kdykoliv čerpat. Stojí za ním spolek Díky, že můžem a organizace Post Bellum (Paměť národa), děkujeme všem organizacím, které se přidaly!

Stránku průběžně aktualizujeme. Pokud se chcete do nabídky aktivit a vzdělávacích materiálů zapojit, **vyplňte prosíme tento formulář**.

K čemu slouží tento rozcestník

Jak můžete materiály využít

+

+

Ako mať prehľad o aktuálnych dezinformáciách?

Stránky, ktoré sa oplatí sledovať

- Hoaxy a podvody - Polícia SR (www.facebook.com/hoaxPZ/)
- Dezinformácie Hoaxy Propaganda (bit.ly/362xwRM)
- Vladimír Šnidl (www.facebook.com/vladimir.snidl)
- Manipulátoři (manipulatori.cz)
- Fakta vítězí (www.facebook.com/faktavitezi) a Patrik Kořenář na YouTube (bit.ly/3HPBfzu)
- Demagog.sk (www.facebook.com/Demagog.SK)
- Infosecurity.sk (infosecurity.sk)

Námety do vyučovacích predmetov

Geografia

- Porovnať ekonomické a ľudsko-právne ukazovatele v Rusku a EÚ / Kde by ste žili radšej a prečo?
- Vojna na Ukrajine v karikatúrach (lepsiageografia.sk/materialy/vojna-na-ukrajine-v-karikaturach/)

Biológia a chémia

- Analýza a debunk článkov na pochybných weboch ako napr. badatel.net

Dejepis

- Propaganda a karikatúry v dejinách (návod ako na to: bit.ly/3IYFL03)
- Slovensko za komunizmu (príručka *Všetko malo byť inak* - bit.ly/3tcgRDm)
- Okupácia Československa v 1968 (www.jsns.cz/lekce/15695-u-nas-pomahali-taky)
- Sme súčasťou Západu, alebo máme bližšie k Rusku?
- Ako sme v minulosti reagovali na vojenskú agresiu?

Kontakt:

peter.fararik@statpedu.sk

Všetky materiály, odporúčania a usmernenia Štátneho pedagogického ústavu:

www.statpedu.sk